

Wojewoda
Zachodniopomorski

Znak: WZPS-3.431.1.19.2024.AK

Szczecin, 29 października 2024 r.

Pani
Izabela Trząska-Huk
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ińsku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., Nr 61, poz. 2285) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 25-28 kwietnia 2023 r. kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ińsku.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zawarte zostały w protokole kontroli z dnia 21 października 2024 r., który został podpisany przez Panią bez zastrzeżeń 23 października 2024 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami¹.

W kontrolowanym okresie stanowisko Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku zajmowała Pani Izabela Trząska-Huk.

---

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna

Ustalono, że Kierownik oraz pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje określone odpowiednio w art. 122 ust. 1 oraz w art. 116 ust. 1 i art. 156 ustawy o pomocy społecznej, a stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka był zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni uczestniczyli w szkoleniu podnoszącym poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych, zgodnie z art. 121 ust. 2c ustawy o pomocy społecznej. Realizowali, również zadanie określone w art. 119 ust. 2 pkt 6, w zakresie podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, poprzez udział w szkoleniach.

W kontrolowanym okresie w Gminie Ińsko obowiązywała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019-2023, przyjęta Uchwałą Nr VI/36/2019 Rady Miejskiej w Ińsku z 28 marca 2019 r. W wyniku analizy dokumentu stwierdzono, że Strategia wskazywała źródła finansowania poszczególnych celów np. cyt.: „Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy”, ale nie określała ram finansowych. Ponadto nie prowadzono monitoringu i oceny realizacji Strategii, dokument nie był też poddawany ewaluacji. Pouczono kierownika jednostki o konieczności prowadzenia powyższych działań.

Zgodnie z 16 a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Gmina Ińsko przygotowała „Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej” za 2021 rok, która posiadała wnioski i rekomendacje, stanowiące podstawę do planowania budżetu na rok następny. Dokumenty zostały przedłożone Radzie Miejskiej w Ińsku oraz sejmikowi województwa w ustawowych terminach.

Ustalono, że Ośrodek przedkładał Radzie Miejskiej w Ińsku coroczne sprawozdanie ze swojej działalności, określone w art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 do zadań gminy zleconych z zakresu administracji rządowej należy zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Ustalono, że sprawozdania resortowe przekazano Wojewodzie Zachodniopomorskiemu z zachowaniem terminów wskazywanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej, jednak w sprawozdaniu rocznym MRiPS-03 za 2022 r. nie została

prawkłowo wykazana liczba pracy socjalnej wykonywanej przez pracowników socjalnych. Działania podjęte przez kierownika Ośrodka (opisane w protokole kontroli na str. 9), w trakcie i po przeprowadzonej kontroli, doprowadziły do wyeliminowania nieprawkłowości w zakresie prowadzonej sprawozdawczości.

Udzielanie schronienia, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiazkowym. Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz w ogrzewalni. Biorąc pod uwagę zamknięty katalog form, poprzez które gmina udziela schronienia oraz ich wzajemne uzupełnianie się, każda gmina powinna realizować ww. zadanie własne poprzez zapewnienie miejsc w każdej ze wskazanych form. Gmina Ińsko zapewniała schronienie w schronisku dla osób bezdomnych na podstawie umowy ze Stowarzyszeniem „Diogenes”. Dnia 24 października dostarczono do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie potwierdzoną za zgodność umowę zawartą przez Gminę Ińsko ze Stowarzyszeniem na Rzecz Oparcia Społecznego i Rozwoju „Perspektywa” zapewniającą od 26 września 2024 r. świadczenie usług schronienia w Schronisku Dla Osób Bezdomnych z Usługami Opiekuńczymi w Malborku. Wobec powyższego odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego w zakresie zapewniania schronienia w formie schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Jednocześnie Gmina Ińsko nie zapewniała pomocy w formie schronienia tymczasowego w noclegowni oraz ogrzewalni.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b i ust. 11c ustawy o pomocy społecznej gmina obowiazana jest dokonywać zgłoszeń do rejestru prowadzonego przez wojewodę. Zgłoszeniu podlegają również wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Ustalono, że Gmina Ińsko terminowo zgłaszała placówki tymczasowego schronienia do ww. rejestru.

Kierownik Ośrodka poinformowała, że w kontrolowanym okresie Gmina zapewniała wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie pracy socjalnej.

Gmina zabezpieczała potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego na rzecz społeczności lokalnej poprzez nieodpłatną pomoc w Centrum Wsparcia Rodzin „Bezpieczna Przystań” działającym przy ul. Młyńskiej 18 w Ińsku.

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (wcześniej chronionych). W kontrolowany okresie Gmina Ińsko nie prowadziła i nie zapewniała miejsc w takiej formie.

W okresie objętym kontrolą OPS w Ińsku nie realizował projektów socjalnych. Gmina Ińsko posiadała uchwałę dotyczącą organizacji pochówku. Sprawianie pogrzebu odbywało się w sposób ustalony przez Gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego (art. 44 ustawy o pomocy społecznej).

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 5 ww. ustawy do jednego z zadań własnych gminy należy współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W okresie poddanym kontroli Ośrodek współpracował z w tym zakresie z Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy, m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki. W kontrolowanym okresie Gmina Ińsko nie prowadziła domów pomocy społecznej. W przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki i pielęgnacji osoby wymagające takiej formy pomocy kierowane były do domów pomocy społecznej na terenie innych gmin.

W kontrolowanym okresie w Gminie Ińsko były realizowane usługi opiekuńcze. Nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Sposób realizacji usług opiekuńczych w kontrolowanym okresie regulowała stosowna uchwała Rady Miejskiej w Ińsku.

Gmina Ińsko realizowała pomoc w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Ponadto w okresie poddanym kontroli Gmina uczestniczyła w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku w okresie podlegającym kontroli realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o

pomocy społecznej oraz świadczenie pracy socjalnej. W większości przypadków stwierdzono prawidłową realizację powyższych zadań, niemniej jednak pojawiły się opisane poniżej uchybienia i nieprawidłowości.

W wszystkich kontrolowanych przypadkach w wydanych decyzjach administracyjnych stwierdzono nieprawidłowe oznaczenie organu – w decyzjach organem wydającym jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), sprawy z zakresu pomocy społecznej należą do zadań gminy. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Ponadto zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy decyzje administracyjne wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub z jego upoważnienia kierownik ośrodka pomocy społecznej i inni pracownicy ośrodka upoważnieni na wniosek kierownika. Niniejsze stanowisko wskazuje aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26 października 2023 r., II SAB/Go 102/23. Uchybienie nie miało wpływu na pomoc udzielaną klientom pomocy społecznej, wobec powyższego pouczonego kierownika kontrolowanej jednostki o konieczności prawidłowego oznaczania organu wydającego decyzje administracyjne.

We wszystkich kontrolowanych decyzjach stwierdzono, że przy prowadzeniu postępowań administracyjnych nie pobierano oświadczeń klientów o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka przedstawił wzór brakującego oświadczenia. Uchybienie zostało wyeliminowane w związku z powyższym odstępując od wydania zalecenia w tym zakresie.

W kilku kontrolowanych przypadkach decyzji opisanych w protokole kontroli na str. 15-17 strony postępowania zrzekły się stosownym oświadczeniem prawa do wniesienia odwołania od decyzji zgodnie z art. 127a k.p.a. Stwierdzono, że zrzeczenie się prawa do odwołania od decyzji nastąpiło przed doręczaniem stronie treści decyzji administracyjnej. Klienci zapoznali się z treścią decyzji w siedzibie OPS w dniu podpisania oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji, ale nie pokwitowali odbioru decyzji. Decyzje były potem wysyłane klientom pocztą. Pouczono kierownika OPS w

łnsku o konieczności odbierania od stron ww. oświadczenia po udokumentowanym dostarczeniu stronie decyzji administracyjnych.

W decyzji przyznającą świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności z programu „Posiłek w szkole i w domu” opisanej na str. 19 protokołu kontroli pojawiły się błędy np. błędna data wydania decyzji. Pouczono Kierownika Ośrodka o konieczności zwiększenia nadzoru nad pracownikami w celu rzetelnego i wnikliwego przygotowywania dokumentacji oraz w zakresie prawidłowości treści zawartych w decyzjach administracyjnych. Ponadto w tym przypadku stwierdzono, że klientce, nie zaproponowano, pomimo spełniania warunków, przyznania pomocy w formie zasiłku okresowego. Z analizy kwestionariusza wywiadu środowiskowego wynika, że w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego osoba ubiegająca się o pomoc społeczną nie została poinformowana o przysługujących jej świadczeniach i dostępnych formach pomocy, przez co nie został zrealizowany przez pracownika socjalnego obowiązek informacyjny, wynikający z art. 119 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

W treści protokołu na str. 21 wskazano, że w decyzjach, przyznających usługi opiekuńcze pojawiła się błędna data uchwały regulującej sposób realizacji usług opiekuńczych w Gminie Iłsko. W treści decyzji widniała błędna data zmienianej decyzji przyznającej usługi opiekuńcze. Ponadto brakowało daty wpływu na podaniu złożonym przez klienta. Pouczono kierownika Ośrodka o konieczności zwiększenia nadzoru nad pracownikami w celu rzetelnego i wnikliwego przygotowywania dokumentacji oraz w zakresie prawidłowości treści zawartych w decyzjach administracyjnych.

W aktach kontrolowanych spraw zakończonych decyzjami wskazanymi w protokole kontroli na str. 21 dokumenty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie, których była ustalana sytuacja nie posiadały daty wpływu do OPS w Iłsku. Uchybienie nie miało wpływu na pomoc udzieloną stronom. Pouczono kierownika kontrolowanej jednostki o konieczności potwierdzania daty wpływu dokumentacji do Ośrodka.

Pracownicy socjalni Ośrodka świadczyli pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, przez pełnienie odpowiednich ról społecznych. Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłsku mieścił się w budynku Urzędu Miasta i Gminy Iłsko. Budynek nie był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. OPS zajmował trzy pomieszczenia biurowe - jedno pomieszczenie było przeznaczone dla trzech pracowników socjalnych wraz z asystentem rodziny. Nie

było zapewnionego pomieszczenia do obsługi klienta – klienci byli obsługiwani bezpośrednio przy biurkach pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni pomagali osobom starszym i niepełnosprawnym wejść do budynku, ewentualnie, gdy nie było takiej możliwości, osoby, które miały trudności w poruszaniu się były przyjmowane na zewnątrz budynku. W przypadku pracy z osobą w kryzysie, pracownicy socjalni przyjmowali klientów pojedynczo, w biurze pracowników socjalnych. Warunki lokalowe utrudniały pracownikom socjalnym prawidłową realizację zadań - niesienie pomocy klientom Ośrodka, z poszanowaniem ich godności osobistej.

Stwierdzono, że powyższe uchybienia wynikały z błędnej interpretacji przepisów, braku szkoleń z zakresu k.p.a. oraz niewystarczającego nadzoru kierownika Ośrodka. Skutkowało to niespełnieniem wymogów określonych przepisami prawa i pojawiającymi się błędami w decyzjach oraz dokumentacji Ośrodka. W odniesieniu do wskazanych w treści protokołu uchybień i nieprawidłowości wyeliminowanych lub niemających wpływu na przyznanie świadczenia udzielono instruktażu osobie kierującej Ośrodkiem w trakcie kontroli, w związku z czym nie sformułowano zaleceń.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

zalecam:

jako zalecenia zwykłe:

w obszarze procedur Gminy:

1. Podjęcie działań pozwalających na umożliwienie udzielania wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany osobom wymienionym w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 tej ustawy;
2. Podjęcie działań zapewniających udzielanie tymczasowego schronienia w noclegowni i w ogrzewalni zgodnie z art. 48a ust 1 i 4 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej;

w obszarze pomoc dla klienta:

1. Zobowiązanie pracowników socjalnych do udzielania klientom Ośrodka pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej oraz dokumentowania czynności informowania stron o konkretnych, przysługujących uprawnieniach;

Ponadto zasadnym jest podjęcie działań zmierzających do polepszenia warunków lokalowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku, w tym zorganizowanie punktu obsługi klienta w miejscu przyjaznym, gwarantującym sprawną obsługę oraz możliwość przeprowadzenia poufnej rozmowy.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. Wojewody Zachodniopomorski
Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski

Właściwy podpis i pieczęć na oryginale

Do wiadomości:
Pani Ewa Szkołut
Burmistrz Ińska